

smemo priti, še menje s kakim dohtarjem, kakoršen je znani Michelitsch in posilinemec Breznigggg ali notar Filafero. Najbolje storimo, ako jim kakšnega kmeta kot „špeh“ ali vabo nastavimo. No, in takšnega nemško-liberalnega kmeta imamo. Lani smo ga zvovali pri cesar-Jožefovej svečanosti, prav za prav zvečer, ko smo nekaterim „lačenbergerjem“ nekaj kosti dali oglodati, jim cigar in piti kupili. Takrat je „pridgal“ in godel na liberalno-nemške gosli prav dobro sv. Janžki kmet Löschnigg. Bil je nekdam malo na slovenski strani pa sedaj je naš in jega postavimo za kandidata. On je nam najboljši „špeh“. Z njim še najleži par nevednih Slovencev vlovimo.“ Vsi nemškutarji in nemčurji pritrdijo tujan do celjske „vahterce“ in do mariborske starikaste babice pa dolgojezične „fagespošte“.

Sedaj so ptujski posilinemci šli kmetov lovit. No, in kdo je prvi polžveve rožičke začel na vse strani tiščati? Znani „dohtar Michelic“, tisti, čegar „smrdljive“ prošnje so predlanskim skoraj povsod tje bile položene, kamor slišijo. Slabšega volilnega mešetarja si nemškutarji niso mogli izvoliti. Ta jih gotovo zvrne v klanec! Le pomislimo kaj Michelitsch dela in kako!

Najpoprej je napisal dne 10. t. m. nemško pismo in ga poslal raznim možem, ki po njegovem mnenju na nemškutarsko stran cigomigajo. Pravi: „die Verhandlungen mit Löschnigg sind noch nicht abgeschlossen“. Čudno, so mu li kaj objubili ptujski liberalci, da se daje kot „špeh“ porabiti? Dalje prosi pomoči in imena mož, ki bi „deutsch-slovenischen Aufruf“ podpisali. V totem „Aufrufu“, kojega imajo zlasti na Dravskem polju nalovljeni kmetje na pr. Schoschteritsch, Pernath podpisati, še mrtvega Hermana na miru ne pušča. Očita mu, kakor bi on bil zakrivil večje davke. To je uže tako žarek „špeh“ da najneumnejši maček v njega ne vgrizne. Davkov ne more nihče odpraviti; še Michelitsch in Breznigggg ne. So pač potrebni. Davke zvišali so pa nemški liberalci, ki so grunte previsoko veenjavalji, 500 milijonov goldinarjev državi novih dolgov navesili, kmete oderuhom prepustili, da morajo sedaj od blizu 2000 milijonov intabuliranih vsako leto plačati 180 milijonov činža itd. G. Herman se je temu vselej upiral in v zadnjih 5 letih vendar dognal: da se oderuhi zopet kaznujejo, da je colnina se zvišala tujemu blagu in meja ruskim govedom zaprla. Vsled tega uže sedaj vse leži diha in kmeti so veseli, da je živini cena tako lepo narastla. To je Herman storil; nemški liberalci pa bi zopet radi to podrli. Zato ne more noben pametni kmet nemških liberalcev kandidata voliti, čeravno bi mu „kmeta Löschniggga“ na loparu pod nos tiščali.

Dalje udriha se v „Aufrufu“ (1. natisu) po mešnikih, češ, da so sebični in „nur ihre Interessen verfolgen“. To je nedostojno, neresnično. Ali so tisti mešnik takrat tudi bili sebični, ko so peneze položili za štipendijo, s katero je Mihelitsch „študiral“ in do boljšega kruheka kot „dohtar“ priplezal? Naša slovenska duhovščina je vse-skozi narodna in za ljudstvo veliko več žrtvuje in dela, kakor ptujski posilinemški dohtarji. V ta „špeh“ Mihaličev bo težko kateri kmet kavnil. Duhovščini našej sebičnost očitati je pre-neumno.

Kar pa je v „Aufrufu“ brati o Slovencih, o slovenskih šolah, to kaže vse tisto zagrizenost, katera je lastna ljudem, ki so svojo narodnost zatajili in „v lastno skledo pljuvajo“, kakor slovenski pregovor veli. Zato ni vreden ves ta „Aufruf“ niti počenega groša ne. Poženite ga proč. Kmeta voliti uže kaže v okrajni zastop, v deželni zbor v Gradec, ne pa tako lahko na Dunaj v državni zbor. Kateri kmet utegne po 3-4 mesece od doma biti? Vrh tu tega se tam ne govori samo o kmetskih rečeh. Tudi imajo tam nemški liberalci svoje najbolj prebrisane zgovorne može. Kaj bi priprost kmet tam opravil? Zvečinoma bi sedel tiho kakor lipov bog in takšnega poslanca Slovenci ne moremo izvoliti. Sicer je pa naš narodni slovenski kandidat Božidar Raič sam kmetskih staršev sin, ima veliko gospodarstvo na skrbi in vé kde kmeta kaj tišči, gotovo in velike bolje, kakor št. Janški Löschnigg in jegovi ptujski botri. Na Božidara Raiča more se vsak kmet zanesti, da mu pomaga, kolikor le mogoče.

Edini narodni slovenski kandidat je Božidar Raič. Njega voli vsaka poštena slovenska duša v Ptuj, Ljutomeru in Rogaci. Nemškutarskim odpadnikom pa zagromimo:

Erjav kakti Judež bodi,
Naj te pes za plotom jé,
Med Slovence naj ne hodi,
Ki še prav Slovenec ne.

Gospodarske stvari.

Solnčnica.

V mnogih ozirih še vse premalo obrajtana in potem takem tudi sejana rastlina je solnčnica (*Helianthus annuus*). Kakor pravijo je iz Amerike doma. V Peru in Meksiki je divja. Ona je jednoletnica, cvete svitlo zlato-žolto in se spomladi konec marca, začetek aprila tako poseva, da se dve zrnji z roko na dobro pognojenem polju v malo ljuknjico po 4—5 centimetrov globoko in po 60 centimetrov narazen polagate. Brž ko so mlade rastlinice pognale, se močnejša izmed njih rasti pusti, slabejša pa ali s škarjami priščipne ali pa izdere in na plehah posadi. Če se od časa do časa z gnoj-

nico zaljivajo, tako jim to rast neobičajno pospeši. —

Bolj ko rastline rastejo, bolj jim tudi vejice poganjajo. Teh pa ni dobro več ko 3—4 jim puščati, da se more glavna rastlina tim krepkejši razviti in razrasti.

Porezane mladike, ktere se z ostrim nožem najbolje porežejo, dajejo govedi, ovcam in tudi svinjam krmo, po kateri živali prav rade segajo. Krave postanejo po ti krmi tudi prav mlečne. Solnčnica cvete od srede julija do oktobra. Bučelice obletavajo cvet od jutra do večera tako pridno, kakor ajdovo pašo. Še celo ob ajdinem cvetu nabirajo na solnčničem cvetu strd, prah in lep.

Pa tudi še drugače je kmetu solnčnica zelo koristna. Ker steblo po 2—3 metre visoko in v prerezu po 2—8 centimetrov naraste, kaže to rastlino ob robih na njivah in zelnikih zasajati. Fižol ovijač ali rajčnik se lahko ob njih ovija in jim v rasti malo ali nič ne škoduje. Na tak način solnčnica nadomestuje deloma rajce, katerih ni vselaj lahko in za mali denar dobiti. Brž pa ko se zrnje začne zoreti, se morajo solnčnice tičev skrbno varovati, kajti tiči zelo radi njeno zrnje zobljejo, in tako veliko škode narejajo.

Ko zrnje sivkasto črno prihaja, se začne žetva. Plošče, ki imajo pogosto po tisočih zrn, se z nožem ali vinogradskimi škarjami porežejo in na kakem suhem kraju hranujejo. Tudi tu je treba seme tičev, miši in škarjic varovati, ker tem je seme solnčnice prava sladčica.

Zrnje daje prešano izvrstno okusno olje (35—50) odstotkov, ki ni nič slabejše od srednjega provancalskega olja. Prga ali preša je kot živinska krma boljša od lanene prge. Perje se pogosto kot tobakov nadomestek porablja, steblovje, plošče pa sožgane dajejo najboljši potovi pepel. Tudi kot piča za perutnino in mnoge pohišne ptiče zrnje dobro služi.

Solnčnica pa nima le dozdaj povedanih koristi, ampak tudi jedno lastnost, ktera zasluži, da se zavoljo nje solnčnice bolj pogosto sejejo. Solnčnica poteguje na se tudi smrad in okužljive izhlape in čisti zrak. Zato je dobro solnčnice okoli gnojišč in stranišč nasajati, da smradljive izhlape na se potezajo pa tudi grd pogled na gnoj zakrivajo.

Solnčnica ni občutljiva proti vremenu, prenese sušo še precej lahko in če ni dobre zemlje, je zadovoljna tudi s slabejšo. Kdor si jo le za bučelno pašo seje, temu ni treba postranske vejice porezovati, ker tako skoraj vsaka postranska vejica po jeden ali še po več cvetov nareja.

Da se svetilnice ne pokadijo Taht se mora v močnem kisu ali jesihu namočiti in potem zopet dobro posušiti. Tako pripravljen taht gori brez smradu in se tudi ne kadi.

Proti driski pri mladih prasutih nasvetuje dr. Kreft kot mnogo skušeno zdravilo magnezijo v jajčevem rumenjaku pomešano ali pa zmleto kreda namočeno s 5—8 kapljicami omotične (opium) tinkture.

Sejmi. 25. januarja Gomilice, Gleinstätten, Studenice, Slov. Gradec, 28. jan. Artiče, 31. jan. Dobova, 1. febr. Jurkloster, Maribor.

Dopisi.

Iz Ptujja. (Michelitschev „Aufruf“) je v 2. natisu žvekanje o „sebičnosti“ duhovnikov izpustil. Zato pa je vtaknil par kosmatin: pravi, da Slovenci ne trpimo nemščine v v šolah. No, Raič v svojem pozivu reče: od 3. leta naprej se naj tudi nemški uči, in srednje šole naj so tako osnovane, da bodo dijaki ob konci znali popolnem nemški in slovenski. Tako je! Dalje pravi Michelitsch, da hočemo Štajersko raztrgati in Kranjskeje in Hrvatskeje pristopiti. Raič pravi, če v Gradci ne dobimo, česar treba, hočemo namestnijski oddelek za spodnji Štajer ali, če je to gospodom ljubše, naj zedinijo vse Slovence, da bodo eno politično višjo gosposko imeli namesto 5—6. Smešno pa je, če Michelitsch solze toči za Štajersko, on ki je pristaš nemško-liberalne stranke, katera je Avstrijo uže enkrat na dva kosa razklala in ogerske dežele Madjarom prepustila. Tota stranka hoče sedaj Dalmacijo in Gališko z Bukovino vred ocepiti zakaj? Zato, da bi Čehe in Slovence užugala in ponemčila, ker vseh ne more. In naposled toliko za nemščino gori, ne iz ljubezni do naše kupčije z Nemci, ampak, da tla pripravlja za nemško-prajzovskega cesarja. Saj je voditelj nemško-liberalne stranke celjski poslanec dr. Foregger dne 7. jan. letos javno svojim volilcem rekel: unser nationales Programm gipfelt im engsten und dauernden Anschluß der deutschen Erbländer an das deutsche Reich: to je: mi nemški liberalci hočemo, da se tiste avstrijske dežele, kder tudi Nemci stanujejo, najtesneje in za vselej združijo z nemškim cesarstvom. Toti ljudje so tedaj tako nesramni, da hočejo našo cesarstvo celo raztrgati, našemu cesarju 13 dežel vzeti in nemškemu, prajzovskemu cesarju vteknoti. Zoper takšne nesramne nakane moramo Slovenci na vso moč delati. Mi nečemo pod lutrovskega Prajza, mi ostanemo zvesti svojemu avstrijskemu cesarju, ter ne damo Avstrije trgati. Foregger in njegovi nemški liberalci pa naj se poberejo od nas k Prajzom. In zato ne volimo Michelitschevega nemško-liberalnega hlapčeka Löschnigga, ki bržčas sam ne vé, čemu hlapčuje, ampak Slovenci volimo narodnega, avstrijskega, domoljubnega Božidara Raiča.